

Földrajzi érdekességű események és mozgalmak.

Magyarország.

Mit tanítanak Görögországban Magyarországról? Erdős Tivadar a „Magyar Középiskola“ 1911. évi májusi és júniusi számában az „Athéni Középiskolák“ c. dolgozatában szószerint közli a görög középiskolai, földrajzi tankönyvek szövegét hazánkról. Az idézet a következő:

„Afsztroungaria. Kiterjedése 676,545 négyzetkilométer, lakosságának száma 50 millió. Ez a nagy monarchia két államból áll: Az osztrák császárságból és a magyar királyságból, amelyeknek egy közös uralkodójuk van, de külön-külön kormányuk, törvényhozásuk és közigazgatásuk.

Mindamellett közös érdekeik kedvéért közös náluk a Wienben székelő külügy-, pénzügy-, hadügy- és tengerészetügyi minisztérium . . . Folyói a Visztula, Odera, Elba, Duna, amelynek mellékfolyói a Száva, Tisza és Dráva és a Dnyeszter, amely a Kárpátokban ered és a Fekete-tengerbe ömlik. Tavai közül nevezetes a Noiszidler, Wientől délkeletre és a Platte (Balaton), Pesttől délnyugatra . . . Afsztroungaria lakosai különféle nemzetiségekhez tartoznak, úgy mint: szlávok, németek, ungrok vagy magyarok, románok, olaszok és más egyebek. Vallás tekintetében a legtöbb katolikus, a többiek protestánsok, izraeliták, orthodoxok (görög keletiek) és mohamedánusok . . . 1. Osztrák császárság . . . Tartományai . . . Városai . . . 2. Magyar királyság. Területe 325,325 km². Lakosainak száma 20,475.000. A magyar királyság négy tartományra oszlik, úgy-mint: Hungária, Transszylvánia, Kroatia és Szlavónia. Az ország fővárosa Budapest (892.000 l.), a Duna szeli át, ipara és kereskedelme élénk, van magyar egyeteme, műegyeteme és könyvtára. E város a Duna jobbpartján fekvő Buda és balpartján fekvő Pest egyesüléséből keletkezett. Magyarország más nevezetes városai: Pressbourgon (75.000 l.), Magyarország egykori fővárosa, szép város; Schemnitz (20.000 l.), bányákkal és bányászati meg erdészeti akadémiaiával; Kecskekmete (65.000 l.), jelentős marhakereskedelmet folytat, Szegedinen (115.000 l.), Theresziopolisz (90.000 l.), amelyet a hírneves Mária-Terézia császárnő alapított. Erdélyben fontosabb városok: Klauzembourg (58.000 l.), a tartomány fővárosa, magyar egyetemmel és Kronstatte. Horvátországban nevezetes város Agram (76.000 l.), a tartomány fővárosa, egyetemmel. Szlavóniában fontosabb városok: Eszeke (24.000 l.), a Dráva folyó mellett, erőddel megerősített város és Szemlinon (18.000 l.), a Duna mellett. Horvátországtól északnyugatra a hasonlónevű öböl mellett fekszik Fiume, (46.000 l.), amely Magyarország kikötője és kereskedő város.“

Azt hiszem, ehhez nem kell semmi kommentárt sem fűzni. Minden sürgeté-sünk hiábavaló, minden törekvésünk ezen a téren kudarcot vallott s addig nem is lesz semmi, amíg követségeink és konzulátusaink közösek s így a magyar érdekek-nek igazi energikus pártfogója nem lesz a külföldön.

Ch.

Az Afrikában tervezett két nagy vasúti vonalnak: a transzszaharainak és a Kelet-Afrikát átszelő transzafrikai vasútnak terve mellett egy más vasút meg-építésének kérdése is felmerült. Származik pedig az Union française pour la réali-sation des chemins de fer africains-tól a vasútterv, amelynek a helyszínen való tanulmányozására kiküldött bizottság Nieger kapitány vezetése alatt most utazik el Afrikába.

A tervezett vasútvonal útiránya nagyjában a következő volna: Oran—Igli—Adrer—Szilet—Agadesz—N'gami—Bir-Alali—N'Délé—Zemio—Stanleyville—Kongola—Kansanshi. Ez utóbbi helyről már vasút visz Angol-Dél-Afrikán keresztül Capetownba. A szóban forgó vonal sokkal nagyobb szerű lenne a Nyugat-Szaharán keresztül tervezett, még nem kész transzszaharai vasútnál, mert hiszen az nemcsak a Szaharát szelné át, hanem a Czád-tó vidékén áthaladva s tovább délre folytatódva elérné a Kongót. Ennek a partján Ponthiervillenél, Stanleyvilletől délre, egye-

1. ábra. Az Afrikán keresztül tervezett és épülő vasútak térképe.

sülne a Kelet-Afrikán keresztül tervezett, Kairóból kiinduló vasútvonallal. Ez pedig az újabb terv szerint Brit-Kelet-Afrikából nem vezetne át Német-Kelet-Afrikába, mint régebben terveztek, hanem ahelyett Kongó-államon keresztül haladva érne ismét angol területre, Dél-Afrikába. Így az Oranból, illetve Kairóból kiinduló transz-afrikai vasútvonalaknak, miután Ponthiervillenél egyesülnek a terv szerint, a folytatásul egyetlen vonal szolgálna le délre, Capetownba. A tervezett vasút Oran kiinduló állomással tehát transzszaharai és transzafrikai is volna egyúttal.

Az eredeti transzszaharai (Algeria-Timbuktu) vasútterv felmerülésekor a Szudántól délre fekvő terület még csak fehér folt gyanánt tűnt fel a térképeken, ma pedig az már nagyjában ismeretes, az európaiak által meghódított és részben gazdasági kihasználás alá fogott terület.

Ettől, a térképeken régen fehér folttal jelzett területtől, a mai Kongótól délre szintén más közgazdasági viszonyok voltak, mint ma. Akkor ott még csak az angol gyarmatosoknak és hollandus búroknak szegényes farmjai voltak, ma ott a föld leggazdagabb gyémántmezői és dús aranybányái vannak. A Kongo és Transvaal között Katangaban pedig most kerülnek művelés alá igen gazdag rézbányák.

Az Algeria—Timbuktu vonal tervezői csak az átszelt vidék gazdasági kihasználására számíthattak, ami nem nyújtott nekik elég biztosítékot arra nézve, hogy a vasút megépítése kifizeti magát, mert hiszen a vasút igen nagy részt sivatagon vezetett volna keresztül. Az újabban tervezett Algeria-Capetown-vonalból, ha azt a maga egészében tekintjük, csak egy aránylag kis rész esik a sivatagra, a többi olyanra, amelyik tekintélyes áruforgalmat ígér. A sivatagi szakasza a vasútnak magában bizonyára elég biztató reményt a jövedelmezőségére nézve ma sem nyújtana, azonban a sivatag átszelése után még messze délre vezetne. Ezért magán a sivatagi szakaszon is remélni lehet jelentékeny átmeneti forgalmat, mert hiszen Szudán, Kongo, Dél-Afrika ezen a tervezett vasúton juttathatja el majd Európába termékeit leggyorsabban, s ez viszont iparcikkeit. Az átmeneti forgalom az, amelynek hiánya miatt részben nem volt régen a transzszaharai vasút kiépíthető s ez az, amely reményt nyújt arra, hogy a transzafrikai vasút eszméjével párosultan ma megvalósuljon.

Az ismertetett transzafrikai vasútnak gazdasági jelentőségén kívül még igen nagy hadászati jelentősége van, különösen Észak-Afrikában, ahol a franciáknak a Földközi-tenger melléki és szudáni gyarmataik között létesült összeköttetés révén nagy előnyöket nyújtana katonai tekintetben is.

S. G.